

Dictamnus albus (dyptam jesionolistny)

rodzina Rutaceae (Rutowate)

synonimy: Dictamnus fraxinella (Krzew Mojżesza,
gorejący krzew Mojżesza)

Dictamnus

Dictamnus

Dictamnus

Dictamnus

Dictamnus dyptam

Dictamnus dyptam

Dyptam pochodzi z naszej strefy klimatycznej (od południowej i środkowej Europy poprzez Azję Mniejszą po Himalaje), a występuje dziko od Europy po Syberię i Chiny. **W Polsce jest bardzo rzadki i objęty całkowitą ochroną prawną.**

Jest to bylina, dorastająca nawet do wysokości 1,2 m. Wolno się rozrasta i tworzy prostą, na ogół pojedynczą łodygę. Pędy ma silne i sztywne, a korzenie białe, grube i mięsiste (kłącza). System korzeniowy jest rozległy i dość płytki. Liście złożone, nieparzystopierzaste, ułożone naprzeciwległe o długości do 35 cm. Są one jajowate, skórzaste, gładkie, z wierzchu ciemnozielone, a pod spodem żółtawozielone.

Dyptam kwitnie w maju - czerwcu, tworząc kwiaty o średnicy do 2,5 cm (5 cm), na wysokich pędach (do wysokości 1 metra). Są one zebrane w grona, barwy białej lub różowej (białoróżowe), ale mogą być czerwonawe, z ciemniejszymi żyłkami. Pachną balsamicznie i są miododajne. Owocem jest torebka zawierająca 2-3 nasiona. Nasiona bardzo łatwo przy upalnej, suchej pogodzie wylatują z torebek. Jest to gatunek długowieczny, jedna z najbardziej trwałych, a zarazem mniej wymagających bylin ogrodowych. Rośnie w suchych zaroślach, w suchych lasach, na wzgórzach i stepach. Wymaga stanowiska słonecznego i suchego. Najlepsze do uprawy są żyzne niezbyt wilgotne, przepuszczalne gleby, zasobne w wapń. W naszych warunkach klimatycznych jest odporny na mróz.

Uprawiany jest jako roślina ozdobna, oraz użytkowa (lecznicza). Jest silnie aromatyczny, pokryty gruczołami, które wydzielają intensywnie pachnące, parzące oraz palne olejki eteryczne. W gorącym klimacie olejki te mogą ulec samozapłonowi, stąd jego zwyczajowa nazwa: „krzew ognisty”. Istnieje przypuszczenie, że to właśnie dyptam był znanym z Biblii „gorejącym krzewem Mojżesza”. Jego kłącza służą jako surowiec zielarski (w położnictwie, w leczeniu chorób przewodu pokarmowego). Wykorzystuje się go również w przemyśle perfumeryjnym. Jednakże jego olejki eteryczne i alkaloidy, mogą wywoływać fotouczulenie oraz inne nieprzyjemne reakcje skórne. Jako roślina ozdobna może być sadzony pojedynczo, w grupie na tle trawnika, oraz jako roślina drugiego planu. Dyptam źle znosi przesadzanie. Rozmnażamy go głównie przez wysiew nasion. Teoretycznie podział "kłączy" jest możliwy, ale w praktyce roślina to długo i ciężko go odchorowuje.